

PANDEMİ NEDENİYLE MESLEKLERİN UĞRADIĞI EKONOMİK KAYIPLARIN ANALİZİ

İnsanlık, Covid-19 gibi öngörülemeyen gerekçelere bağlı olarak oldukça zorlu bir süreçten geçmektedir. Bu süreç mekandan bağımsız olarak tüm toplum kesimlerini az ya çok ancak mutlaka etkilemiştir. Salgının ekonomiye yansımaları ise eşanlı olarak hem arz hem de talep şoku yaratması şeklinde olmuştur. Küreselleşme sürecine eklenme düzeyi ve niteliğine bağlı olarak her ülke ekonomisi mal ve hizmet dış ticareti kanalından olumsuz etkilenmiştir. Kaynakları daha fazla olan gelişmiş ülkeler ile sınırlı olan gelişme sürecindeki ülkelerin bu olumsuzlukların giderilmesinde etkinlikleri farklı düzeylerde olmuştur. Dolayısıyla pandeminin ekonomilere ilk olumsuz etkisi daralan küresel talep ve küresel tedarik kanallarındaki sorunlar boyutundan gelmiştir.

Gelişmekte olan ülkeler grubunda yer alan ancak hızlı gelişen Türkiye, salgın sürecinde küresel gelişmeler yanında içsel olumsuz gelişmelerden de etkilenmiştir. İnsan hayatının her şeyden değerli olduğunu dikkate alan devletimiz, ülkemizde ilk vakaların görülmesinden bugüne geçen 14 ayda gerekli önlemleri almış, salgının yaygınlaşmasını ve can kayıplarını önlemeye çalışmıştır. Bu amaçla işyerlerine yönelik olarak; tam kapanma anlamına gelebilecek önlemler, kısmi kapanma şeklindeki önlemler, çalışma sürelerinin kısıtlanması gibi önlemlerin devreye sokulduğu görülmüştür. Arz yönlü bu önlemler yanında insan hareketliliği farklı kriterler çerçevesinde kısıtlanmış, yani talep cephesine yönelik sınırlandırmalar da söz konusu olmuştur.

İnsan hayatını korumayı ve salgının yaygınlaşmasını yavaşlatmayı amaçlayan bu önlemler sonucunda esnaf ve sanatkarlar arasında;

- √ Bazı meslek gruplarının faaliyetleri belli dönemlerde tamamen durdurulmuş (Salgından en çok zarar görenler),
- √ Bazı meslek gruplarının faaliyetleri kısmen durdurulmuş veya sınırlandırılmış (Salgından zarar görenler),
- √ Bazı meslek faaliyetlerine yönelik herhangi bir kısıtlama getirilmemiş (Salgından zarar görmeyenler hatta olumlu etkilenenler),

Şeklinde etkilenme düzeyi farklı kesimler ortaya çıkmıştır.

Bu perspektifte bir değerlendirme yapıldığında, kahveciler, servisçiler, restoranlar, internet kafeler, kantinciler, büfeciler esnafının salgın sürecinden oldukça olumsuz etkilendiği, hatta salgının yükünün büyük ölçüde bu kesime yüklendiği söylenebilir.

Diğer taraftan salgın sürecinde; bakkallar, marketler, pastaneler/tatlıcılar, kasaplar, manavlar ve kuruyemişçilerin olumlu yönde etkilendiği görülmüştür. Bu olumlu etkilenme söz konusu işyerlerinin genellikle açık kalması ile ilgilidir. Ayrıca insan hareketliliğinin kısıtlanması ve doğrudan/yerinde hizmet alınan işletmelerin kapatılmasına bağlı olarak tüketici talep deseninin daralması da etkili olmuştur. Bir başka deyişle tüketicilerin zorunlu ihtiyaçlara (gıda ve hijyen) yönelmesi nedeniyle daralan talep deseninin yarattığı gelir etkisi açık işletmelerin cirolarının artmasına imkan vermiştir.

Diğer taraftan bu dönemde başta kamu çalışanları ve ihracatçılar olmak üzere salgın sürecinden ekonomik olarak doğrudan etkilenmeyen ya da az olumsuz etkilenen kesimler olmuştur.

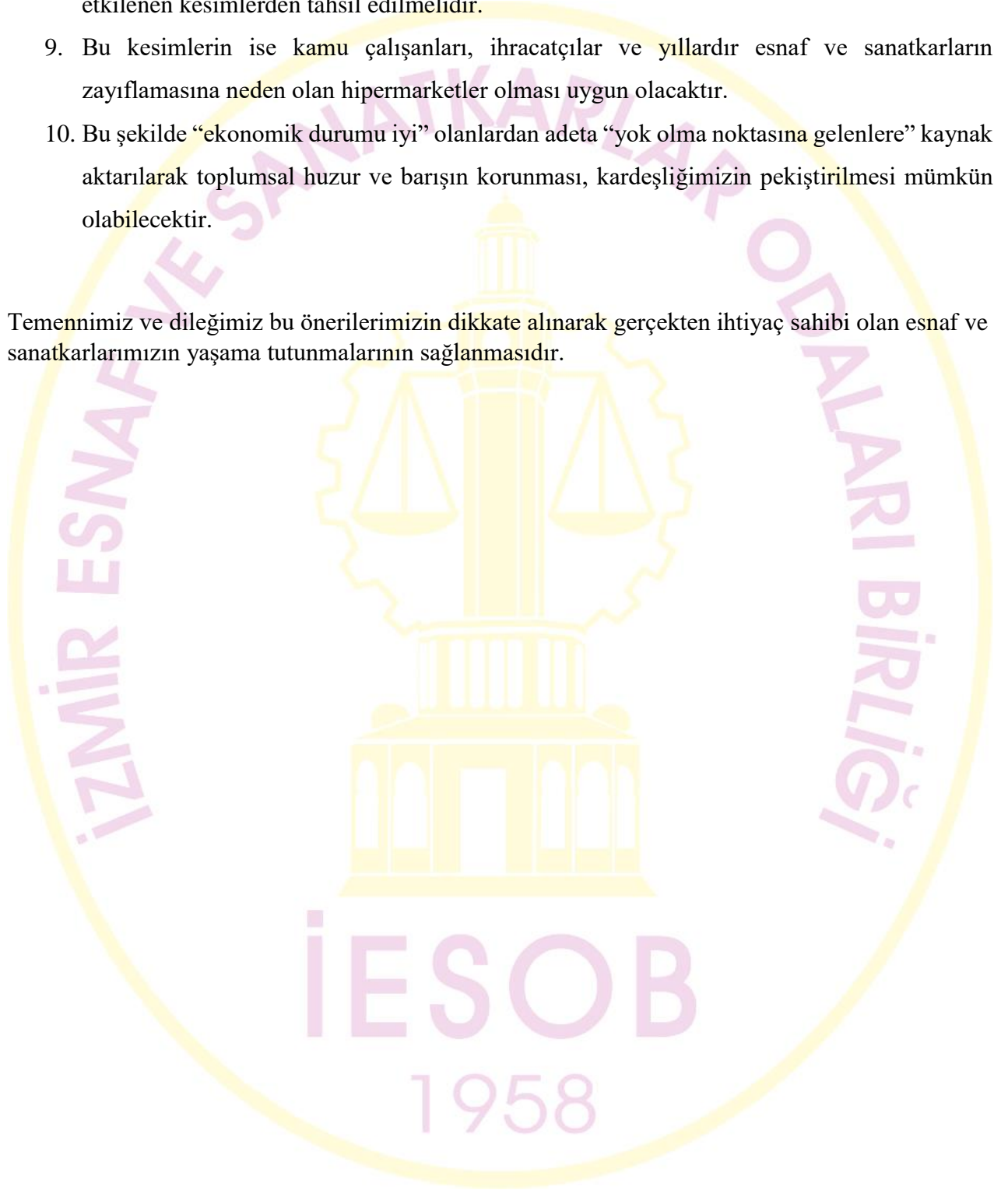
Kısaca ifade etmek gerekirse tüm kesimler salgın sürecinde hayati risklerle karşılaşırken, ekonomik açıdan etkilenme düzeylerinin farklı olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle salgın sürecinin kaybedenleri ve kazananları olmuştur. Geleneksel noktada sürecin bütünüyle gözden geçirilmesi ve yükün yeniden ancak adil paylaşılması gerekmektedir. Çünkü yukarıda da ifade edilen; kahveciler, servisçiler, restoranlar, internet kafeler, kantinciler, büfeciler esnafı yok olma noktasına gelmiştir. Ortaya çıkan bireysel tepkiler (intiharlar, tepki videoları) ve yoğunlaşan toplumsal hoşnutsuzluk da geleneksel olumsuz noktayı açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Tüm bu süreçleri ve ortaya çıkan koşulları dikkate alan, üyeleriyle birlikte sorunlarla doğrudan muhatap olan İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği; bağlı Odaları ve üyeleri ile yaptığı ve ekte sunulan detaylı teknik çalışmalar sonucunda somut ve nesnel önerilerini Ticaret Bakanlığımızın takdirlerine sunmak istemektedir. Nitekim;

1. Geleneksel noktada salgın ve alınan önlemler sonucunda kahveciler, servisçiler, restoranlar, internet kafeler, kantinciler, büfeciler esnafının varlığı/devamı tehdit altındadır.
2. Bu kesimin içinde bulunduğu olumsuz koşullar bir sosyal krizin tetikleyicisi olma noktasına gelmiştir.
3. Dolayısıyla yapılması gereken bu kesimlere acilen bir “esnaf yaşatma desteği” verilmesidir.
4. Bu desteğin gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşmasını sağlamak için işyeri mülk-kira durumu, borçluluk (vergi, SGK, kredi vb.) durumu, mevduat durumu(nakit varlığı), çocuk sayısı gibi boyutlar dikkate alınarak nesnel kriterler geliştirilmelidir.
5. Bu veya uygun görülecek diğer nesnel kriterler ile esnafın bağlı olduğu Oda ve Birlik görüşleri de dikkate alınarak gerçek ihtiyaç sahipleri acilen belirlenmelidir.
6. Bu ihtiyaç sahiplerine en az üç ay boyunca ayda 5.000 TL nakit desteği sağlanmalıdır. Bu destek adeta bir can suyu işlevi görecek, sosyal kriz riskini azaltacaktır.

7. Bu destekler için gerekli kaynak ise yeni ve geçici bir vergi düzenlemesi (Salgın veya dayanışma vergisi) yoluyla sağlanmalıdır.
8. “Salgın vergisi” veya “Dayanışma vergisi” ise salgın sürecinden etkilenmeyen veya olumlu etkilenen kesimlerden tahsil edilmelidir.
9. Bu kesimlerin ise kamu çalışanları, ihracatçılar ve yıllardır esnaf ve sanatkarların zayıflamasına neden olan hipermarketler olması uygun olacaktır.
10. Bu şekilde “ekonomik durumu iyi” olanlardan adeta “yok olma noktasına gelenlere” kaynak aktararak toplumsal huzur ve barışın korunması, kardeşliğimizin pekiştirilmesi mümkün olabilecektir.

Temennimiz ve dileğimiz bu önerilerimizin dikkate alınarak gerçekten ihtiyaç sahibi olan esnaf ve sanatkarlarımızın yaşama tutunmalarının sağlanmasıdır.

KAHVECİLİK MESLEK GRUBU

1. Kahvecilik Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **6.095** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **12.190** kişiye istihdam yarattığı, **48.760** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	6.095
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	12.190
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	48.760

2. Pandemi ve Kahvecilik Meslek Grubu:

Kahvecilik mesleğini icra eden esnaf ve sanatkarlar, pandeminin başladığı günden itibaren alınan kısıtlama kararları kapsamında faaliyetleri 256 gün boyunca tamamen durdurulduğu için ciddi gelir kayıpları yaşamıştır.

Faaliyet kısıtlamalarının kaldırıldığı günlerde ise kapalı ortamlarda bulaş riskinin fazla olması, insan hareketliliğinin kısıtlanması ve okey, iskambil gibi oyunların oynanmasının yasaklanması sebeplerinden ötürü ekonomik zararlarını giderecek ölçüde gelir elde edememişlerdir. Bu süreçte pandemiden en çok etkilenen meslek grupları arasında yer almıştır.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **19.105 TL**'dir. (Günlük gideri **637 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **256 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **163.029 TL**'dir.
- 6095 işletmenin 256 gün kapalı kalmasının maliyeti **993.663.786 TL**'dir.

Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet (TL)
Kira	4.000
Elektrik	800
Su	700
Telefon	50
Doğal Gaz	100
Araç Yakıt ve Ulaşım	600
İşyeri Aidatı	250
BAĞKUR	1.234
Personel Maliyeti	8.406
Muhasebe Ücreti	150
Yemek	1.200
Stopaj	1.333
Diğer Giderler	1.200
Toplam	19.105

İESOB
1958

LOKANTACILIK MESLEK GRUBU

1. Lokantacılık Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **7.479** esnaf sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **37.395** kişiye istihdam yarattığı, **70.278** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

ve

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	7.479
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	5
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	37.395
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	134.622

2. Pandemi ve Lokantacılık Meslek Grubu:

Yeme içme sektörüne bağlı bulunan lokantacılık mesleğini icra eden esnaflar pandeminin başladığı günden itibaren alınan kısıtlama kararlarından olumsuz olarak etkilenen sektörlerin başında gelmektedir.

Lokantacılık mesleğini yapan esnaflar vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle uzun bir süre kapalı kalıp sadece paket servis hizmeti verebilmişlerdir. Açılan sürede ise mesafe koşullarına uyarak %50 kapasite sınırlaması ile işletmelerini açabilmişlerdir. Bu süreçte çoğu işletme gel al ya da paket servis hizmetine geçmiştir.

Diğer taraftan müşterilerin alışkanlıkları ile lokantacılık sektörü ters düşmüştür. Çünkü müşterilerin alıştığı damak tatlarının, farklı tatlara ya da alışkanlıklara dönmesi uzun bir süreci kapsamaktadır.(Paket servis yapılan işletmelerde fast food sipariş oranıyla, sulu yemek vb. türde faaliyet gösteren işletmelerin sipariş oranı çok büyük farklılıklar göstermektedir.) Birçok işletme paket servis ile kazanç sağlayamadığını ve giderlerini (kira, elektrik, su, personel vb.) karşılayamadığı için tamamen işletmelerini kapatmışlardır.

Bu süreç lokanta sektöründe faaliyet gösteren işletmeleri doğrudan etkilemiştir. Dolaylı olarak da yanlarında çalışan ve büyük bir istihdam alanına sahip olan lokantalarda garson, aşçı, aşçı yardımcısı, temizlik elemanı, bulaşıkçı gibi meslek gruplarını ve tedarikçileri olumsuz etkilemektedir.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubunda bulunan işletmelerin kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma, müşteri alışkanlıkları, oturma kapasitesinin azaltılması nedeniyle pandemi sürecinde bu açılardan olumsuz etkilenmiştir.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti 50.949 TL'dir. (Günlük gideri 1.698 TL'dir.)

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	7.000
2	Elektrik	4.000
3	Su	3.000
4	Telefon	100
5	Doğal Gaz	3.500
6	Araç Yakıt / Ulaşım	1.500
7	İşyeri Aidatı	250
8	BAĞKUR	1.234
9	Personel Maliyeti	21.015
10	Muhasebe Ücreti	350
11	Yemek	5.000
12	Stopaj	1.500
13	Diğer Giderler	2.500
Toplam		50.949 TL

KANTİN İŞLETMESİ MESLEK GRUBU

1. Kantin İşletmesi Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **933** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1866** kişiye istihdam yarattığı, **8397** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	933
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1866
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	8.397

2. Pandemi ve Kantin İşletmesi Meslek Grubu:

Kantin işletmeleri pandeminin başlamasıyla birlikte kapanan ve en çok etkilenen meslek gruplarından birisidir. Okullarla doğru orantılı olarak işleyiş göstermesi sebebiyle kazanç sağlayamamıştır. Okulların kademeli olarak açıldığı dönemde ise okula gelen öğrenci sayısı azaldığından asgari günlük kazanılması gereken kazançları bile sağlayamamışlardır.

Kantin meslek grubu vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen kısıtlamalarda 400 gün kapalı kalmıştır. Bu süreç kantin alanında faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu okulların yüz yüze eğitime geçememesinden, geçilen dönemde ise öğrenci sayısının azlığından büyük bir ekonomik kayıp yaşamaktadır.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **21.640 TL**'dir. (Günlük gideri 721 TL'dir.)
- Bir işletmenin 400 **gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **288.533 TL**'dir.
- 933 işletmenin 400 gün kapalı kalmasının maliyeti 269.201.599 TL'dir.
-

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	6.000
2	Elektrik	700
3	Su	500
4	Telefon	100
5	Doğalgaz	400
6	Araç yakıt/Ulaşım	400
7	BAĞKUR	1.234
9	Personel Maliyeti	8.406
10	Muhasebe Ücreti	150
11	Yemek	2.000
12	Stopaj	1.250
13	Diğer Giderler	500
Toplam		21.640 TL

OTOBÜŞÇÜLÜK VE UMUM SERVİS ARAÇLARI MESLEK GRUBU

1. Otobüşçülük ve Umum Servis Araçları Meslek Profili;

Bu meslek gruplarında Birliğimize kayıtlı **7.052** esnaf işletmesi bulunmaktadır.

Bu grubun yaklaşık **7.052** kişiye istihdam yarattığı, **28.208** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	7.052
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	7.052
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	28.208

2. Pandemi ve Otobüşçülük/Umum Servis İşletmeciliği Meslek Grubu:

Otobüs ve umum servis işletmeciliği yapan esnafın faaliyetleri tamamen durdurulmasa da pandemi sürecinin neredeyse tamamında **yüzde 50** kapasite ile çalışma kısıtlaması ile karşı karşıya kalmışlardır.

Sektörde bu süreçte yüzde 50 kapasite sınırına ilave olarak eğitim sektöründe okulların uzaktan eğitime geçmesi, sanayide çoğunlukla esnek üretim sürecinin uygulanması ve zaman zaman üretime ara verilmesi ile özel şirketlerde uzaktan çalışma, turizm tarafında faaliyetlerin yıl içinde neredeyse tamamen durması gibi nedenlerle sektörün durma noktasına geldiği söylenebilir. Sektörün ortalama olarak **yüzde 80** oranında süreçte iş kaybı yaşadığı öngörülmektedir. Bu süreç Otobüs ve umum servis işletmeciliği sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur.

Okul servislerinin yapılamaması bu alanda araç içinde görevli yardımcı personellerin ve genel olarak çalıştırılan şoför kesiminin işsiz kalmasına neden olmuştur. Dolayısıyla sektörde istihdamda da önemli kayıplar yaşanmıştır.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu okulların uzaktan eğitime geçmesi ve sanayide eksik kapasite ile çalışılması ve turizm faaliyetlerinin durması nedenleri ile pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin ortalama aylık genel giderleri **14.687 TL**'dir. (Günlük gideri **490 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **12 ay boyunca yüzde 80 iş kaybı ile çalışmasının** maliyeti yaklaşık **117.600 TL**'dir. (Yılda 300 gün faaliyet hesaplanmıştır.)
- **7.052** işletmenin 12 ay boyunca yüzde 80 iş kaybı ile çalışmasının maliyeti **829.315.200 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Telefon	100
2	Araç Yakıt / Ulaşım	4.000
3	BAĞ-KUR	1.234
4	Personel Maliyeti (1 çalışan için)	4.203
5	Muhasebe Ücreti	150
6	Yemek (2 çalışan için)	1.000
7	Diğer Giderler	4.000
Toplam		14.687 TL

KIRTASIYECİLER MESLEK GRUBU

1. Kırtasiye Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **817** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1634** kişiye istihdam yarattığı, **4770** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	817
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.634
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	7.353

2. Pandemi ve Kırtasiye Meslek Grubu:

Pandemi döneminde eğitimde yaşanan aksaklık sebebiyle kırtasiye sektörü derinden etkilenmiştir. Yıllık cirolarının önemli bir bölümünü ağustos ayının sonu ile eylül ayının başında yapan kırtasiyeci esnafı eğitim kurumlarının uzaktan eğitime devam etmesi sebebiyle büyük bir ekonomik kayba maruz kalmışlardır.

Diğer yandan tedarikçi, toptancı, üreticilerde sektörde yaşanan belirsizlikler sebebiyle olumsuz etkilenmektedir. Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir sürede olsa kapalı kalması çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 4 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok insan hareketliliğinin kısıtlanması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi, eğitim sistemindeki değişiklikler ve tüketim-harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

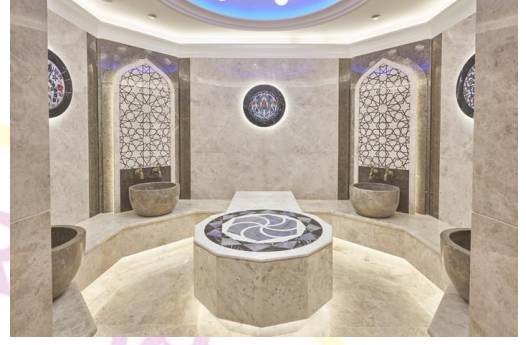
- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **16.885 TL**'dir. (Günlük gideri 562 TL'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **42.770 TL**'dir.
- **817** işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti **34.943.307 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	2.980
2	Elektrik	280
3	Su	100
4	Telefon	100
5	Araç yakıt/Ulaşım	600
6	İşyeri Aidatı	45
7	BAĞKUR	1.234
8	Personel Maliyeti	8.406
9	Muhasebe Ücreti	350
10	Yemek	1.040
11	Stopaj	750
12	Diğer Giderler	1.000
Toplam		16.885 TL

HAMAMCILIK MESLEK GRUBU

1. Hamamcılık Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **90** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **270** kişiye istihdam yarattığı, **1080** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	90
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	3
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	270
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	1080

2. Pandemi ve Hamamcılık Meslek Grubu:

Hamamcılık mesleğini icra eden esnaf ve sanatkarlar, pandeminin başladığı günden itibaren alınan kısıtlama kararları kapsamında faaliyetleri 227 gün boyunca tamamen durdurulduğu için ciddi gelir kayıpları yaşamıştır.

Faaliyet kısıtlamalarının kaldırıldığı günlerde ise kapalı ortamlarda bulaş riskinin fazla olması, insan hareketliliğinin kısıtlanması ve turist sayısının azalması sebeplerinden ötürü ekonomik zararlarını giderecek ölçüde gelir elde edememişlerdir. Bu süreçte pandemiden en çok etkilenen meslek grupları arasında yer almıştır.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **37.526 TL**'dir. (Günlük gideri **1250 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **227 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **283.946 TL**'dir.
- 90 işletmenin 227 gün kapalı kalmasının maliyeti **25.555.206 TL**'dir.

Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
Kira	4.000
Elektrik	2.000
Su	3.500
Telefon	150
Doğal Gaz	5.000
Araç Yakıt ve Ulaşım	400
BAĞKUR	1.234
Personel Maliyeti	12.609
Muhasebe Ücreti	400
Yemek	2.400
Stopaj	1.333
Diğer Giderler	4.500
Toplam	₺37.526,33

İESOB
1958

FOTOĞRAFÇILIK MESLEK GRUBU

1. Fotoğrafçılık Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **589** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1.178** kişiye istihdam yarattığı, **4.712** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	589
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.178
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	4.712

2. Pandemi ve Fotoğrafçılık Meslek Grubu:

Fotoğrafçılık mesleğini icra eden esnaf ve sanatkarların faaliyetleri, pandemi tedbirleri kapsamında alınan kararlar ile durdurulmamış olup söz konusu kararlar ile düğün, fuar ve konser gibi yüksek katılımlı organizasyonların yapılmasının yasaklanması sonucunda işleri ciddi ölçüde azalmış hatta durma noktasına gelmiştir. Bunun yanında, vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonları ve bayram günleri uygulanan sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı 76 gün kapalı kalmıştır. Bu süreçte, işletmeler gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamıştır.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **23.306 TL**'dir. (Günlük gideri **777 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **59.052 TL**'dir.
- 589 işletmenin 76 gün kapalı kalmasının maliyeti **34.781.628 TL**'dir.

Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
Kira	5.000
Elektrik	2.000
Su	100
Telefon	200
Araç Yakıt ve Ulaşım	400
İşyeri Aidatı	200
BAĞKUR	1.234
Personel Maliyeti	8.406
Muhasebe Ücreti	600
Yemek	1.500
Stopaj	1.666
Diğer Giderler	2.000
Toplam	23.306 TL

PAZARCILIK MESLEK GRUBU

1. Pazarcılık Meslek Profili;

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **6.181** esnaf işletmesi bulunmaktadır.

Bu grubun yaklaşık **6.181** kişiye istihdam yarattığı, **24.724** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	6.181
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	6.181
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	24.724

2. Pandemi ve Pazarcılık Meslek Grubu:

Pazarcılık yapan esnafın pandemi sürecinde çoğunlukla faaliyetleri kısıtlanan sektörler arasında yer almıştır. Temel gıda vb. alanda faaliyet göstermelerine rağmen pazar yerlerinde insanların yoğunlaşmaya bağlı bulaş riskine maruz kalabilecekleri düşünülerek sürecin önemli bir kısmında faaliyet göstermelerine izin verilmemiştir.

Normalleşme dönemlerinde kısıtlı olarak faaliyetlerine izin verilmiş olsa da özellikle hafta sonu yasakları uygulandığı dönemlerde faaliyetleri tamamen durdurulmuştur. Ayrıca hafta içi sokağa çıkma kısıtlamalarının erken saatlerde uygulanmaya başlandığı dönemlerde iş hacimleri oldukça düşmüştür.

Sadece hafta sonu kısıtlamalarından dolayı **76 gün kapalı kalmışlardır**. Sektörde bu süreçte **yüzde 50** oranında iş hacminde kayıp yaşandığı öngörülmektedir. Bu süreç pazarcı esnafının gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur.

Ayrıca ağırlıklı olarak taze meyve-sebze ticaretinin yapıldığı pazar yerlerinin hafta sonu kapalı olması, ürünlerin bozulma vb. nedenler ile satılamaması ve değerlendirilmesi konusunda yeterli organizasyonların da sağlanamaması ülke ekonomisi adına önemli bir israfa neden olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin ortalama aylık genel giderleri **52.437 TL**'dir. (Günlük gideri **1.748 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **132.848 TL**'dir.
- **6.181** işletmenin 76 gün kapalı kalmasının maliyeti **821.133.488 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	40.000
2	Elektrik	150
3	Su	150
4	Araç Yakıt / Ulaşım	500
5	BAĞ-KUR	1.234
6	Personel Maliyeti (1 çalışan için)	4.203
7	Muhasebe Ücreti	200
8	Yemek (1 çalışan için)	1.000
9	Stopaj	4.000
10	Diğer Giderler	1.000
Toplam		52.437 TL

MINIBÜSÇÜLÜK MESLEK GRUBU

1. Minibüsçülük Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **2.180** esnaf işletmesi bulunmaktadır.

Bu grubun yaklaşık **4.360** kişiye istihdam yarattığı, **17.440** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	2.180
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	4.360
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	17.440

2. Pandemi ve Minibüsçülük Meslek Grubu:

Minibüs işletmeciliği yapan esnafın faaliyetleri durdurulmasa da pandemi sürecinin neredeyse tamamında **yüzde 50** kapasite ile çalışma kısıtlaması ile karşı karşıya kalmışlardır.

Vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu kısıtlamalarından dolayıda neredeyse hiç iş yapamaz duruma gelmişlerdir. Sektörde bu süreçte yüzde 50 kapasite sınırı ve buna ilave olarak uzaktan çalışma, hafta sonu kısıtları, hafta içi erken saatlerde başlayan sokağa çıkma kısıtları, salgın psikolojisi ile insanların toplu ulaşım alternatif tercihlerde bulunmaları (şahsi araçlar, bisiklet vb. kullanımı) nedenleriyle iş hacmindeki daralmanın kısıtlama oranından yüksek yaşandığı öngörülmektedir. Bu süreç minibüs sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur.

Minibüs işletmelerinin bağlı olduğu güzergahlarda direkt ve dolaylı olarak etkileyen kısıtlamalar nedeni ile seferler azaltılmış, özellikle sokağa çıkma yasakları olan saat ve günlerde oldukça seyrekleştirilmiş ve bazı hatlar ilgili günlerde faaliyetini durdurmuştur. Günde çift vardiya çalışan işletmeler bu nedenle tek vardiya uygulamasına geçmek durumunda kalmışlardır. Dolayısıyla sektörde istihdamda da önemli kayıplar yaşanmıştır.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu kapasite sınırlaması, sokağa çıkma yasaklarının olduğu günler ve insanların alternatif ulaşım tercihleri nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir.

Salgın sürecinin bitmesi sonrası sektörün, toplu ulaşım konusunda insanların tercih değişiklikleri dışında devamlı olabileceği öngörülen uzaktan çalışma sistemi nedenleri ile iş hacimlerinde kayıpların kısmen devam edebileceği öngörülmektedir.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin ortalama aylık genel giderleri **21.900 TL**'dir. (Günlük gideri **730 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **12 ay boyunca yüzde 50 kapasite ile çalışmasının** maliyeti yaklaşık **133.225 TL**'dir.
- **2.180** işletmenin 12 ay boyunca yüzde 50 kapasite ile çalışmasının maliyeti **290.430.500 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Telefon	120
2	Araç Yakıt / Ulaşım	7.500
3	BAĞ-KUR	1.234
4	Personel Maliyeti (2 çalışan için)	8.406
5	Muhasebe Ücreti	90
6	Yemek (2 çalışan için)	1.800
7	İş yeri aidatı	750
8	Diğer Giderler	2.000
Toplam		21.900 TL

ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER MESLEK GRUBU

1. Şoförler ve Otomobilciler Meslek Profili;

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **3.954 taksici** esnafı bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **7.908** kişiye istihdam yarattığı, yaklaşık **31.632** kişinin ise geçimini sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	3.954
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	7.908
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	31.632

2. Pandemi ve Taksiciler Meslek Grubu:

Bu meslek grubunda faaliyet gösteren taksici esnaflarımız pandeminin başladığı 2020 yılı Mart ayından beri faaliyetlerini sürdürmektedir. Pandeminin etkileri bu meslek özelinde değerlendirildiğinde; salgının yayılım hızını azaltmak adına alınan tedbirler (yolcu sayısının sınırlandırılması, tek plaka-çift plaka ile çalışma, eğlence mekanlarının kapatılması gibi.) nedeniyle taksici esnafının iş yapma potansiyeli ciddi anlamda azalmıştır. Ancak, pandemi sürecinde toplu taşıma kullanmak istemeyen birçok vatandaşın ulaşımında taksiyi tercih etmeleri önemli bir husus olmuştur. Bu tercih, taksici esnafının yaşadığı gelir kaybının minimum düzeyde tutulmasında önemli bir gelişme olmuştur.

Ayrıca, sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı talebin azalması ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması mesleği olumsuz etkileyen diğer unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubunun belirli bir süre faaliyetlerine ara vermesi, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok bulaş kaygısı nedeniyle kendiliğinden hareket alanlarını daraltmaları, gelir kaybına uğrayan bireylerin zevk ve tercihlerindeki değişim ve gelir düzeyinin ciddi oranda düşmesi etkili olmuştur.

1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bu işletmenin aylık genel giderler maliyeti **19.306,00 TL**'dir. (Günlük gideri **644,00 TL**'dir.)

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Telefon	100 TL
2	Araç Yakıt / Ulaşım	5.000 TL
3	İşyeri Aidatı	400 TL
4	BAĞ-KUR	1.234 TL
5	Personel Maliyeti (2 kişi)	8.407 TL
6	Muhasebe Ücreti	65 TL
7	Yemek	1.800 TL
8	Diğer Giderler	2.300 TL
Toplam		19.306 TL

MATBAACILIK MESLEK GRUBU

1. Matbaacılık Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **453** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır.

Bu grubun yaklaşık **1.359** kişiye istihdam yarattığı, **5.436** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	453
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	3
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.359
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	5.436

2. Pandemi ve Matbaacılık Meslek Grubu:

Matbaacılık yapan esnaf ve sanatkarlar pandemi sürecinde faaliyetleri doğrudan kısıtlanan sektörler arasında bulunmamaktadır. Ancak sektörün faaliyetleri ile ilişkili eğitim ve organizasyon alanlarındaki kısıtlamalar iş hacimlerinin oldukça daralmasına neden olmuştur.

Düğünlerle ilgili kısıtlamalar (çoğunlukla yasaklı idi) birçok insanın evlilik planlarını değiştirmesine, ertelemesine neden olmuştur. Düğün vb. organizasyonlara yönelik davetiye, afiş vb. ürünlerin talebi gerçekleşmemiştir. Bu durum sektörün önemli bir talep kaynağını devre dışı bırakmıştır.

Eğitim sektöründe uzaktan eğitime geçilmesi de matbaa sektörünün önemli bir iş hacmini kaybetmesine neden olmuştur. Eğitim ile beraber birçok alanda teknoloji kullanımı ile basılı materyallerin artık kullanılmaması hem salgın süreci hem de sonrası için sektör adına kalıcı bir iş kaybı olabileceğine işaret etmektedir.

Bu süreç matbaacılık sektöründe **yüzde 70** iş kaybına neden olmuş ve faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur. Dolayısıyla sektörde istihdamda da önemli kayıplar yaşanmıştır.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin ortalama aylık genel giderleri **25.855 TL**'dir. (Günlük gideri **862 TL**'dir.)
- Bir işletmenin 12 ay boyunca **yüzde 70 iş kaybı yaşamasının** maliyeti yaklaşık **217.182 TL**'dir.
- **453** işletmenin 12 ay boyunca **yüzde 70 iş kaybı yaşamasının** maliyeti yaklaşık **98.383.446 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	2.000
2	Elektrik	1.500
3	Su	220
4	Telefon	250
5	Araç Yakıt / Ulaşım	1.400
6	BAĞ-KUR	1.234
7	Personel Maliyeti (3 çalışan için)	12.609
8	Muhasebe Ücreti	600
9	Yemek (3 çalışan için)	2.392
10	Stopaj	650
11	Diğer Giderler	3.000
Toplam		25.855 TL

BERBERLİK MESLEK GRUBU

1. Berberlik Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **4.244** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **8.488** kişiye istihdam yarattığı, **38.196** kişinin ise geçimini bu meslekten sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	4244
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	8.488
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	38.196

2. Pandemi ve Berberlik Meslek Grubu:

Berberlik mesleği ile uğraşan esnaf ve sanatkarlar pandeminin başladığı günden vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu, tatil günleri ve bayram kısıtlamalarından dolayı **81 gün** faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır. Bu süreç berberlik mesleğinde faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur.

Bu meslek grubu işyerlerinin belirli bir süre de olsa kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir.

Bu hususa; berberlere olan ihtiyaçlarını bireylerin kendi başlarına yerine getirmeleri, insan hareketliliğinin kısıtlanması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi, ekonomik belirsizlik ve öngörmezlik nedeni ile tasarrufa yönelme gibi tüketim/harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **11.976 TL**'dir. (Günlük gideri **399 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **81gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **32.335 TL**'dir.
- **4244** işletmenin **81 gün kapalı** kalmasının maliyeti **137.230.588 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	1.750
2	Elektrik	350
3	Su	200
4	Telefon	120
5	Araç Yakıt / Ulaşım	200
6	İşyeri Aidatı	150
7	BAĞ-KUR	1.234
8	Personel Maliyeti	8.406
9	Muhasebe Ücreti	100
10	Yemek	1300
11	Stopaj	500
12	Diğer Giderler	400
Toplam		11.976 TL

KUAFÖR MESLEK GRUBU

1. Kuaför Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **3.171** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **6.342** kişiye istihdam yarattığı, **28.539** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	3.171
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	6.342
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	28.539

2. Pandemi ve Kuaför Meslek Grubu:

Kuaför işletmeciliği **yapan** esnaf ve sanatkarlar vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu ve bayram kısıtlamalarından dolayı **81 gün kapalı kalmıştır**. Kuaför işletmeleri bu süreçte randevu sistemine geçmiş olup gerekli tedbirleri almalarına rağmen çoğu işletmede müşteri potansiyelinde azalma görülmüştür.

Pandemi sürecinde müşterilerin kuaföre gitmekten çekinmesi, evde bakım uygulamalarına yönelmesi, randevu sisteminde yaşanan aksaklıklar vb. sebeplerden dolayı müşteri portföylerinde azalma yaşanmıştır.

Çoğu kuaför işletmesi çeşitli kampanyalar düzenleyerek müşteri potansiyelini arttırmaya çalışmış fakat bu çabaları da yetersiz kalmıştır. Bu doğrultuda kuaförler, işletmelerini ayakta tutabilmek hem de müşteri potansiyellerini geri kazanmada zorluk çekmektedirler.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubunun kapalı kalması, insanların makine olarak kendi bakımlarını evde yapması ve pandemi sebebiyle insanların bulaş kaygısı yaşayıp kuaför alışkanlığından vazgeçip evde kendi bakımlarına yönelmesi bu mesleği hem pandemi sürecinde hem de ilerleyen süreçlerde de olumsuz etkilenmesine sebep olmaktadır.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **18.340 TL**'dir. (Günlük gideri 611 TL'dir.)
- Bir işletmenin **81 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **49.491 TL**'dir.
- **3171** işletmenin **81 gün kapalı** kalmasının maliyeti **156.935.961 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	2.000
2	Elektrik	550
3	Su	350
4	Telefon	150
5	Doğalgaz	200
6	Araç yakıt/Ulaşım	250
7	İşyeri Aidatı	100
8	BAĞKUR	1.234
9	Personel Maliyeti	8406
10	Muhasebe Ücreti	250
11	Yemek	1100
12	Stopaj	750
13	Diğer Giderler	3.000
Toplam		18.340 TL

KARA YOLU YÜK TAŞIMACILIĞI MESLEK GRUBU

1. Kamyoncu Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **7.121** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun 21.363 kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	7.121
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	21.363

2. Pandemi ve Kara Yolu Yük Taşımacılığı Meslek Grubu:

Kara yolu yük taşımacılığı meslek grubunda faaliyet gösteren kamyoncular İçişleri Bakanlığı Genelgeleri ile muaf tutulan meslekler arasında yer almıştır. Bu meslek grubu her ne kadar muaf tutulan mesleklerden biri olsa da, **üretim, ithalat ve ihracatta yaşanan aksamalar sebebiyle sefer bazında %50'lik iş kaybına uğramıştır.**

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **8.724 TL**'dir. (Günlük gideri **290 TL**'dir.)

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Telefon	90
2	Araç Yakıt / Ulaşım	3.500
3	BAĞKUR	1.234
4	Muhasebe Ücreti	100
5	Yemek	1.800
6	Diğer Giderler	2.000
Toplam		8.724 TL

TUHAFİYE MANİFATURA VE BENZERLERİ MESLEK GRUBU

1. Tuhafiye Manifatura ve Benzerleri Meslek Profili;

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **1.301** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1.301** kişiye istihdam yarattığı, yaklaşık **5.204** kişinin ise geçimini sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	1.301
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.301
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	5.204

2. Pandemi ve Tuhafiyeciler Meslek Grubu:

Bu meslek grubunda faaliyet gösteren esnafın pandeminin başladığı 2020 yılı Mart ayından beri işlerini İçişleri Bakanlığı genelgesi ile düzenlenen çalışma gün ve saat sınırlamaları doğrultusunda sürdürmektedir. 59 gün olan haftasonu sokağa çıkma yasakları, tuhafiyeci esnafının iş hacminin daralmasında en önemli etken olmuştur. Buna karşın, bireylerin evde geçirdikleri zamanın artması nedeniyle kendilerine uğraş edinmek isteyen kişilerin bu ürünlere olan taleplerini arttırmaları sonucunda meslek negatif etkileri pozitif çevirebilmiştir.

Bununla birlikte, sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı talebin azalması ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması mesleği olumsuz etkileyen diğer unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubunun belirli bir süre faaliyetlerine ara vermesi, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok insan hareketliliğinin kontrol altına alınması, gelir dağılımındaki bozulmalar ve vatandaşlar tarafından harcamaların kısıtlanması etkili olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bu işletmenin aylık genel giderler maliyeti **10.737,00 TL**'dir. (Günlük gideri **358,00 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **59 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **21.122,00 TL**'dir.
- **1301** işletmenin **59 gün kapalı** kalmasının maliyeti **27.479.722,00 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	1.500
2	Elektrik	300
3	Su	150
4	Telefon	200
5	Doğalgaz	200
6	Araç Yakıt / Ulaşım	1.000
7	İşyeri Aidatı	250
8	BAĞ-KUR	1.234
9	Personel Maliyeti (1 kişi)	4.203
10	Muhasebe Ücreti	250
11	Yemek	750
12	Stopaj	500
13	Diğer Giderler	200
Toplam		10.737 TL

AYAKKABICILIK MESLEK GRUBU

1. Ayakkabıcılık Meslek Profili;

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **1.802** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **21.624** kişiye istihdam yarattığı, **70.278** kişinin ise geçimini bu meslekten sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	1802
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	12
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	21.624
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	70.278

2. Pandemi ve Ayakkabıcılık Meslek Grubu;

Ayakkabıcılık mesleği; **imalat** ve **satış** olarak iki grupta değerlendirilmektedir.

Ayakkabı imalatı yapan esnaf ve sanatkarlar pandeminin başladığı günden itibaren alınan kısıtlama kararlarından muaf tutulmuş olsa da sektördeki alış-veriş ve ithalat-ihracat süreçlerindeki aksamalardan olumsuz etkilenmiştir.

Diğer taraftan **perakende satış yapan** esnaf ve sanatkarlar ise vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu, bayram kısıtlamalarından dolayı **76 gün** faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır. Bu süreç ayakkabı sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı ayakkabı ihtiyacında azalma olduğu ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması sektörü olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir süre de olsa kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir.

İnsan hareketliliğinin kısıtlanması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi, ekonomik belirsizlik ve öngörmezlik nedeni ile tasarrufa yönelme gibi tüketim/harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **78.040 TL**'dir. (Günlük gideri **2.601 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **197.701,3 TL**'dir.
- **1802** işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti **356.257.802,67 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	5.000
2	Elektrik	1.500
3	Su	300
4	Telefon	150
5	Araç Yakıt / Ulaşım	1.500
6	İşyeri Aidatı	300
7	BAĞ-KUR	1.234
8	Personel Maliyeti	50.436
9	Muhasebe Ücreti	600
10	Yemek	13.520
11	Stopaj	500
12	Diğer Giderler	3.000
Toplam		78.040 TL

ELBİSECİLİK MESLEK GRUBU

1. Elbiseçilik Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **1.524** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1.524** kişiye istihdam yarattığı, **9.144** kişinin ise geçimini bu meslekten sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	1.524
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.5244
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	9.144

2. Pandemi ve Elbiseçilik Meslek Grubu:

Elbiseçilik mesleği; **imalat** ve **satış** olarak iki grupta değerlendirilmektedir.

Elbise imalatı yapan esnaf ve sanatkarlar pandeminin başladığı günden itibaren alınan kısıtlama kararlarından muaf tutulmuş olsa da sektördeki alış-veriş ve ithalat-ihracat süreçlerindeki aksamalardan olumsuz etkilenmiştir.

Diğer taraftan **perakende satış yapan** esnaf ve sanatkarlar ise vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu, bayram kısıtlamalarından dolayı **76 gün** faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır. Bu süreç tekstil sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı giyim ihtiyacında azalma olduğu ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması sektörü olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir süre de olsa kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir.

İnsan hareketliliğinin kısıtlanması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi, ekonomik belirsizlik ve öngörmezlik nedeni ile tasarrufa yönelme gibi tüketim/harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **18.460 TL**'dir. (Günlük gideri **615,3 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **46.765,3 TL**'dir.
- **1524** işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti **71.270.317,2 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	5.500
2	Elektrik	390
3	Su	60
4	Telefon	190
5	Doğal Gaz	50
6	Araç Yakıt / Ulaşım	1.500
7	İşyeri Aidatı	250
8	BAĞ-KUR	1.234
9	Personel Maliyeti	4203
10	Muhasebe Ücreti	470
11	Yemek	1313
12	Stopaj	1300
13	Diğer Giderler	2.000
Toplam		18.460TL

ÇİÇEKÇİLİK MESLEK GRUBU

1. Çiçekçilik Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **655** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **655** kişiye istihdam yarattığı, **3.930** kişinin ise geçimini bu meslekten sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	655
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	655
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	3.930

2. Pandemi ve Çiçekçilik Meslek Grubu:

Çiçekçilik mesleği; **üreten** ve **satan** olmak üzere iki grupta değerlendirilmektedir.

Çiçek üreten esnaf ve sanatkarlar pandeminin başladığı günden itibaren alınan kısıtlama kararlarından muaf tutulmuş olsa da sektördeki alış-veriş ve ithalat-ihracat süreçlerindeki aksamalardan olumsuz etkilenmiştir.

Diğer taraftan **perakende satış yapan** esnaf ve sanatkarlar ise vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu, bayram kısıtlamalarından dolayı yaklaşık **70 gün (özel günler hariç olmak üzere)** faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır. Bu süreç tekstil sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı çiçeğe duyulan isteğin azalmasına ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması sektörü olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir süre de olsa kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir.

İnsan hareketliliğinin kısıtlanması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi, ekonomik belirsizlik ve öngörmezlik nedeni ile tasarrufa yönelme gibi tüketim/harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **14.987 TL**'dir. (Günlük gideri **499,5 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **70 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **34.969,6 TL**'dir.
- **655 işletmenin 70 gün kapalı** kalmasının maliyeti **22.905.131,1 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	2500
2	Elektrik	500
3	Su	300
4	Telefon	250
5	Araç Yakıt / Ulaşım	1.500
6	BAĞ-KUR	1.234
7	Personel Maliyeti	4203
8	Muhasebe Ücreti	750
9	Yemek	2000
10	Stopaj	750
11	Diğer Giderler	1000
Toplam		14.987 TL

OTO TAMİRCİLİK MESLEK GRUBU

1. Oto tamircilik Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **4.419** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır.

Bu grubun yaklaşık **13.257** kişiye istihdam yarattığı, **53.028** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	4.419
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	3
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	13.257
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	53.028

2. Pandemi ve Oto Tamircilik Meslek Grubu:

Oto tamircilik yapan esnaf ve sanatkarlar pandemi sürecinde faaliyetleri doğrudan kısıtlanan sektörler arasında bulunmamaktadır. Ancak genel olarak uygulanan kısıtlamaların birçoğu bu sektörde önemli ölçüde iş kayıplarına neden olmuştur.

Genel olarak uygulanan sokağa çıkma kısıtları, hafta sonu kısıtlama uygulamaları, ulaşım sektöründe yüzde 50 kapasite ile çalışılması uygulaması, okulların uzaktan eğitim uygulaması direkt olarak sektör ile ilgili kısıtlar olarak görünmese de ulaşım gerektiren her alanda uygulanan kısıtlamalar ile sokağa çıkma kısıtlamaları birlikte değerlendirildiğinde araç kullanımı ve buna bağlı oluşan ihtiyaçlar sınırlanmıştır.

Sektörün özellikle ulaşım sektöründe kapasite sınırı ve iş kayıpları referans alınarak yüzde 50 oranında iş kaybı yaşadığı öngörülmektedir. Bu kayıplar istihdam işçi çalışılan bu sektörde istihdam kayıplarına da yol açmıştır.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin ortalama aylık genel giderleri **32.100 TL**'dir. (Günlük gideri **1.070 TL**'dir.)
- Bir işletmenin 12 ay boyunca yüzde 50 kapasite ile çalışmasının maliyeti yaklaşık **195.275 TL**'dir.
- **4.419** işletmenin 12 ay boyunca yüzde 50 kapasite ile çalışmasının maliyeti yaklaşık **862.920.225. TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	7.500
2	Elektrik	1.000
3	Su	500
4	Telefon	135
5	Araç Yakıt / Ulaşım	2.000
6	BAĞ-KUR	12.609
7	Personel Maliyeti (3 çalışan için)	1.264
8	Muhasebe Ücreti	200
9	Yemek (3 çalışan için)	2.392
10	Stopaj	2.000
11	Diğer Giderler	2.500
Toplam		32.100 TL

İESOB
1958

BÜFECİLİK MESLEK GRUBU

1. Büfecilik Meslek Profili:

Büfecilik meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **4.000** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **16.000** kişiye istihdam yarattığı, **60.000** kişinin ise geçimini bu meslekten sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	4000
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	4
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	16.000
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	60.000

2. Pandemi ve Büfecilik Meslek Grubu:

Büfecilik meslek grubunda faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlar pandeminin başladığı dönemden itibaren kısa süreli bir kapanma yaşamıştır. Bu kısa süreli kapanmanın ardından, mesleğin temel gıda ürünleri kapsamında olması sebebiyle, İçişleri Bakanlığı Genelgesi ile paket ve gel al servis ile faaliyetleri kısıtlandırılmıştır.

Diğer taraftan bu meslek grupları temel tüketim ürünleri arasında yer alan mesleklerden biri olsa da, faaliyetleri haftasonuna ve tatil günlerine yönelik düzenlemeler nedeniyle **76 gün** faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır. Bu süreç, diğer meslek gruplarına nispeten çok daha az olsa da, işletmelerin gelir-gider dengesinde dalgalanmalara neden olabilmektedir.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir süre de olsa kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok insan hareketliliğinin kısıtlanması, hijyen tedbirleri amacıyla tercih edilme oranının azalması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi ve tüketim/harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **33.746 TL**'dir. (Günlük gideri **1.124,8 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **85.489,8**.
- **4.000** işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti **341.959,2 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	6.000
2	Elektrik	600
3	Su	250
4	Telefon	100
5	Dogalgaz	450
6	Araç Yakıt / Ulaşım	500
7	BAĞ-KUR	1.234
8	Personel Maliyeti	16812
9	Muhasebe Ücreti	200
10	Yemek	6000
11	Stopaj	600
12	Diğer Giderler	1000
Toplam		33.746 TL

GÖMLEKÇİLİK (HAZIR GİYİM) MESLEK GRUBU

1. Gömlekcilik Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **432** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **864** kişiye istihdam yarattığı, **3.456** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	432
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	864
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	3.456

2. Pandemi ve Gömlekcilik Meslek Grubu:

Gömlekcilik mesleğini icra eden esnaf ve sanatkarlar, pandemi tedbirleri kapsamında alınan kararlar ile durdurulmamış fakat vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonları ve bayram günleri uygulanan sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı 76 gün kapalı kalmıştır. Hafta içi günlerde çalışma saatleri kısıtlanmıştır.

Bu süreçte işletmeler, insan hareketliliğinin azalması, tüketim ve harcama alışkanlıklarında değişim yaşanması, ekonomik belirsizlik gibi nedenlerden ötürü işleri azalmış ve gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamıştır. Pandemi sürecinden olumsuz etkilenmiştir.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **28.044 TL**'dir. (Günlük gideri **935 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **71.045 TL**'dir.
- 432 işletmenin 76 gün kapalı kalmasının maliyeti **30.691.353 TL**'dir.

Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
Kira	7.000,00
Elektrik	1.000,00
Su	2.500,00
Telefon	150,00
Araç Yakıt ve Ulaşım	1.000,00
İşyeri Aidatı	200,00
BAĞKUR	1.055,00
Personel Maliyeti	8.406,00
Muhasebe Ücreti	400,00
Yemek	1.500,00
Stopaj	2.333,33
Diğer Giderler	2.500,00
Toplam	28.044 TL

İESOB
1958

İNŞAAT MALZEMLERİ İMALATÇILARI VE SATICILARI MESLEK GRUBU

1. İnşaat Malzemeleri İmalatçıları ve Satıcıları Meslek Profili:

İmalat ve Satış olarak iki grupta değerlendirilmektedir.

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **665** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **3.325** kişiye istihdam yarattığı, **13.300** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	665
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	5
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	3.325
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	13.300

2. Pandemi ve İnşaat Malzemeleri İmalatçıları ve Satıcıları Meslek Grubu:

Bu mesleği icra eden esnaf ve sanatkarlardan imalatçı olanlar, pandeminin başladığı günden itibaren alınan kısıtlama kararlarından muaf tutulmuş olsa da sektördeki alış-veriş ve ithalat-ihracat süreçlerindeki aksamalardan olumsuz etkilenmiştir. Diğer taraftan perakende satış yapan esnaf ve sanatkarlar ise vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu, bayram kısıtlamalarından dolayı 76 gün kapalı kalmıştır.

Bu süreçte, perakende satış yapan esnaflar diğer meslek gruplarına göre daha az ekonomik zarar görmüş olmalarına rağmen insanların harcama önceliklerini değiştirmesi ve tasarrufa yönelmesi gibi temel sebeplerden ötürü gelirlerinde hissedilir derecede azalma kaydetmişlerdir.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **36.700 TL**'dir. (Günlük gideri **1223 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **92.973 TL**'dir.
- 665 işletmenin 76 gün kapalı kalmasının maliyeti **61.827.266 TL**'dir.

Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet (TL)
Kira	4.000
Elektrik	750
Su	400
Telefon	650
Doğal Gaz	150
Araç Yakıt ve Ulaşım	3.500
İşyeri Aidatı	250
BAĞKUR	1.234
Personel Maliyeti	21.015
Muhasebe Ücreti	750
Yemek	4.500
Stopaj	1.333
Diğer Giderler	750
Toplam	36.700 TL

İESOB
1958

TERZİLER VE KONFEKSİYONCULAR MESLEK GRUBU

1. Terziler ve Konfeksiyoncular Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **1.474** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1.474** kişiye istihdam yarattığı, yaklaşık **5.896** kişinin ise geçimini sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	1.474
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.474
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	5.896

2. Pandemi ve Terziler Meslek Grubu:

Bu meslek grubunda faaliyet gösteren esnaflar pandeminin başladığı 2020 yılı Mart ayından beri işlerini İçişleri Bakanlığı genelgesi ile düzenlenen çalışma gün ve saat sınırlamaları doğrultusunda sürdürmektedir. 59 gün olan haftasonu sokağa çıkma yasakları, terzi esnafının iş hacminin daralmasında en önemli etken olmuştur.

Bu süreç, diğer meslek gruplarına nispeten çok daha az olsa da, işletmelerin gelir-gider dengesinde bozulmalara neden olabilmektedir. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı talebin azalması ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması mesleği olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubunun belirli bir süre faaliyetlerine ara vermesi, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok bulaş kaygısı nedeniyle kendiliğinden hareket alanlarını daraltmaları, giyim ve tekstil ürünlerine olan talebin azalması, harcamalardaki değişimler etkili olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bu işletmenin aylık genel giderler maliyeti **16.162,00 TL**'dir. (Günlük gideri **539,00 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **59 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **31.801,00 TL**'dir.
- **1474** işletmenin **59 gün kapalı** kalmasının maliyeti **46.874.674,00 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	3.000
2	Elektrik	1.500
3	Su	150
4	Telefon	200
5	Araç Yakıt / Ulaşım	800
6	İşyeri Aidatı	75
7	BAĞ-KUR	1.234
8	Personel Maliyeti (1 kişi)	4.203
9	Muhasebe Ücreti	400
10	Yemek	1.500
11	Stopaj	600
12	Diğer Giderler	2.500
Toplam		16.162 TL

MOBİLYACILIK MESLEK GRUBU

1. Mobilyacılık Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **3.708** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. **İmalat, Onarım ve Satış** faaliyetleri birlikte değerlendirilmektedir.

Bu grubun yaklaşık **11.124** kişiye istihdam yarattığı, **44.496** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	3.708
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	3
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	11.124
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	44.496

2. Pandemi ve Mobilyacılık Meslek Grubu:

Mobilya imalatı yapan esnaf ve sanatkarlar pandemi sürecinde imalat grubunda yer aldığı için kısıtlama kararlarından muaf tutulmuş olsa da sektördeki alış-veriş süreçlerindeki aksamalardan olumsuz etkilenmiştir.

Diğer taraftan **mobilya satışı yapan** esnaf ve sanatkarlar ise vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle getirilen hafta sonu kısıtlamalarından dolayı **76 gün kapalı kalmıştır**. Sektörde bu süreçte **%80** oranında daralma yaşandığı öngörülmektedir. Bu süreç mobilyacılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin gelir-gider dengesini sağlamakta güçlük yaşamasına neden olmuştur. Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı genellikle hafta sonlarına planlanan mobilya alışverişinin bu süreçte ötelenebilecek ihtiyaçlar olarak değerlendirilmesi sektörü olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.

Salgın sürecinde uygulanan bazı kısıtlamalar da bu sektöre dolaylı görünse de direk olumsuz etkilere neden olmuştur. Düğünlerle ilgili kısıtlamalar (çoğunlukla yasaklı idi) birçok insanın evlilik planlarını değiştirmesine, ertelenmesine neden olmuştur. Bu durum sektörün önemli bir talep kaynağını devre dışı bırakmıştır. Talepte yaşanan bu ve benzeri kayıplar sektörde imalat tarafında da ciddi kayıplara neden olmuş, stokların eritememesi neticesinde üretim yavaşlatılmış hatta çoğunlukla durdurulmuştur. Dolayısıyla sektörde istihdamda da önemli kayıplar yaşanmıştır.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir süre de olsa kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep ertelenmesi nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin ortalama aylık genel giderleri **42.785 TL**'dir. (Günlük gideri **1.426 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **106.963 TL**'dir.
- **3.708** işletmenin 76 gün kapalı kalmasının maliyeti **396.618.804 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	7.500
2	Elektrik	2.000
3	Su	350
4	Telefon	200
5	Araç Yakıt / Ulaşım	5.000
6	BAĞ-KUR	1.234
7	Personel Maliyeti (3 çalışan için)	12.609
8	Muhasebe Ücreti	500
9	Yemek (3 çalışan için)	2.392
10	Stopaj	2.500
11	Diğer Giderler	8.500
Toplam		42.785 TL

PERAKENDECİ KASAPLAR MESLEK GRUBU

1. Perakendeci Kasaplar Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **646** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1.292** kişiye istihdam yarattığı, **5.168** kişinin ise geçimini sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	646
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.292
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	5.168

2. Pandemi ve Perakendeci Kasaplar Meslek Grubu:

Perakendeci Kasaplar meslek grubunda faaliyet gösteren üyelerimiz, pandeminin başladığı 2020 yılının Mart döneminde yalnızca ilk aşamada kısa süreli bir kapanma yaşamıştır. Bu kısa süreli kapanmanın ardından, mesleğin temel gıda ürünleri kapsamında olması sebebiyle, İçişleri Bakanlığı Genelgeleri ile muaf tutulan meslekler arasında yerini almıştır. Bu nedenle, perakendeci kasaplar mesleği, pandemiden en az etkilenen veya neredeyse hiç etkilenmeyen meslek gruplarından biri olarak değerlendirilebilmektedir.

Diğer taraftan bu meslek grubu her ne kadar muaf tutulan mesleklerden biri olsa da, faaliyetleri haftasonu düzenlemeleri nedeniyle sınırlandırılarak, 76 gün faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır. Bu süreç, diğer meslek gruplarına nispeten çok daha az olsa da, işletmelerin gelir-gider dengesinde dalgalanmalara neden olabilmektedir. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı talebin azalması ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması mesleği olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir süre de olsa kapalı kalması, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok insan hareketliliğinin kısıtlanması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi ve tüketim/harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bu işletmenin aylık genel giderler maliyeti **21.391,00 TL**'dir. (Günlük gideri **713 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **54.188,00 TL**'dir.
- **646** işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti **35.005.448,00 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	3.000
2	Elektrik	1.500
3	Su	300
4	Telefon	300
5	Doğalgaz	1.800
6	Araç Yakıt / Ulaşım	1.000
7	İşyeri Aidatı	120
8	BAĞ-KUR	1.234
9	Personel Maliyeti (2 kişi)	8.407
10	Muhasebe Ücreti	350
11	Yemek	1.380
12	Stopaj	1.000
13	Diğer Giderler	1.000
Toplam		21.391TL

PİDE-GEVREK İMALATÇILARI VE BENZERLERİ MESLEK GRUBU

1. Pide-Gevrek İmalatçıları Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **939** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun en az bir çalışanı olduğu varsayımıyla 939 kişiye istihdam yarattığı, **3.756** kişinin ise geçimini sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	939
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	939
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	3.756

2. Pandemi ve Pide-Gevrek İmalatçıları Meslek Grubu:

Bu meslek grubu her ne kadar muaf tutulan mesleklerden biri olsa da, bu mesleğin faaliyetleri haftasonu düzenlemeleri nedeniyle sınırlandırılarak, bu meslekte faaliyet gösteren esnaflarımız 76 gün işlerine ara vermek zorunda kalmıştır. Bu süreç, diğer meslek gruplarına nispeten çok daha az olsa da, işletmelerin gelir-gider dengesinde bozulmalara neden olabilmektedir. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı talebin azalması ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması mesleği olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubunun belirli bir süre faaliyetlerine ara vermesi, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok bulaş kaygısı nedeniyle kendiliğinden hareket alanlarını daraltmaları, insan hareketliliğinin kısıtlanması ve gelir kaybı etkili olmuştur.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bu işletmenin aylık genel giderler maliyeti **28.937,00 TL**'dir. (Günlük gideri **965 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **73.340,00 TL**'dir.
- **939** işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti **68.866.260,00 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	7.000,00 TL
2	Elektrik	5.000,00 TL
3	Su	2.000,00 TL
4	Telefon	250,00 TL
5	Doğalgaz	1.500,00 TL
6	Araç Yakıt / Ulaşım	4.000,00 TL
7	İşyeri Aidatı	100,00 TL
8	BAĞ-KUR	1.234,00 TL
9	Personel Maliyeti (1 kişi)	4.203,00 TL
10	Muhasebe Ücreti	500,00 TL
11	Yemek	750,00 TL
12	Stopaj	1.400,00 TL
13	Diğer Giderler	1.000,00 TL
Toplam		28.937,00 TL

KURUYEMİŐÇİLER MESLEK GRUBU

1. Kuru yemiŐçiler Meslek Profili;

İmalat ve Ticaret olarak iki grupta değerlendirilmektedir.

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **530** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **1060** kişiye istihdam yarattığı, **4770** kişinin ise geçimini sağladığı ön görölmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İŞletmesi Sayısı	530
Bir İŞletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.060
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	4.770

2. Pandemi ve KuruyemiŐç Meslek Grubu;

Pandeminin başladığı 2020 yılının Mart döneminde yalnızca ilk aşamada kısa süreli bir kapanma yaşamıştır. Bu kısa süreli kapanmanın ardından, mesleğin temel gıda ürünleri kapsamında olması sebebiyle İçişleri Bakanlığı Genelgesi ile muaf tutulan meslekler arasında yerini almıştır. Bu nedenle pandemiden en az etkilenen veya neredeyse hiç etkilenmeyen meslek gruplarından biri olarak değerlendirilebilmektedir.

Diğer taraftan bu meslek grubu her ne kadar muaf tutulan mesleklerden biri olsa da faaliyetleri hafta sonu düzenlemeleri ile sınırlandırılarak kısa bir süre de olsa kapanmıŐlardır. Bu süreç diğer meslek gruplarına nispeten daha az etkili olsa da işletmelerin gelir-gider dengesinde dalgalanmalara neden olmuştur. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı talebin azalması ve Bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması mesleği olumsuz etkileyen diğer unsurlardandır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubu satış yerlerinin belirli bir sürede olsa kapalı kalması çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok insan hareketliliğinin kısıtlanması, gelirdeki düşmenin talebe etkisi ve tüketim-harcama alışkanlıklarında zorunlu değişimin etkisi olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **21.790 TL**'dir. (Günlük gideri 726 TL'dir.)

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	5.000
2	Elektrik	500
3	Su	500
4	Telefon	150
5	Araç yakıt/Ulaşım	200
6	İşyeri Aidatı	100
7	BAĞKUR	1.234
8	Personel Maliyeti	8.406
9	Muhasebe Ücreti	1.000
10	Yemek	2.200
11	Stopaj	1.000
12	Diğer Giderler	1.500
Toplam		21.790 TL

ŞEKERCİLER VE PASTACILAR MESLEK GRUBU

1. Şekerciler ve Pastacılar Meslek Profili:

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **2.222** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **6.666** kişiye istihdam yarattığı, yaklaşık **26.664** kişinin ise geçimini sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	2.222
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	3
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	6.666
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	26.664

2. Pandemi ve Şekerciler / Pastacılar Meslek Grubu:

Bu meslek grubunda faaliyet gösteren esnaflar pandeminin başladığı 2020 yılı Mart ayından beri işlerini İçişleri Bakanlığı genelgesi ile düzenlenen çalışma gün ve saat sınırlamaları doğrultusunda sürdürmektedir. Tüm esnaf ve sanatkarlık meslekleri dikkate alındığında; şekerci ve pastacılar salgının olumsuz yansımalarından en az etkilenen meslekler arasında değerlendirilmektedir.

Her ne kadar muaf tutulan meslekler arasında olsa da, bu meslek grubundaki esnaf 76 gün işlerine ara vermek zorunda kalmışlardır.

Bu süreç, diğer meslek gruplarına nispeten çok daha az olsa da, işletmelerin gelir-gider dengesinde bozulmalara neden olabilmektedir. (Sokağa çıkma kısıtlamalarından dolayı talebin azalması ve bayram sürecinde işletmelerin kapalı olması mesleği olumsuz etkileyen diğer unsurlardır.)

Kısaca ifade etmek gerekirse bu meslek grubunun belirli bir süre faaliyetlerine ara vermesi, çalışma sürelerinin kısıtlanması ve talep desenindeki kayma nedeniyle talep daralmasından olmak üzere pandemi sürecinde 3 boyuttan olumsuz etkilenmiştir. Bu hususta daha çok bulaş kaygısı nedeniyle kendiliğinden hareket alanlarını daraltmaları, gelir kaybına uğrayan bireylerin zevk ve tercihlerindeki değişim ve bireylerin çoğunluğunun tasarrufa yönelmeleri etkili olmuştur.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bu işletmenin aylık genel giderler maliyeti **33.343,00 TL**'dir.
- (Günlük gideri **1.111,00 TL**'dir.)
- Bir işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti yaklaşık **84.436,00 TL**'dir.
- **2222** işletmenin **76 gün kapalı** kalmasının maliyeti **187.616.792,00 TL**'dir.

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	4.000,00 TL
2	Elektrik	4.000,00 TL
3	Su	1.500,00 TL
4	Telefon	250,00 TL
5	Doğalgaz	1.500,00 TL
6	Araç Yakıt / Ulaşım	1.500,00 TL
7	İşyeri Aidatı	250,00 TL
8	BAĞ-KUR	1.234,00 TL
9	Personel Maliyeti (3 kişi)	12.609,00 TL
10	Muhasebe Ücreti	1.000,00 TL
11	Yemek	1.500,00 TL
12	Stopaj	1.000,00 TL
13	Diğer Giderler	3.000,00 TL
	Toplam	33.343,00 TL

BAKKALLIK MESLEK GRUBU

1. Bakkallık ve Bayilik Meslek Profili:

Bakkallık ve Bayilik meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **10.683** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **10.683** kişiye istihdam yarattığı, **64.098** kişinin ise geçimini bu meslekten sağladığı öngörülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	10.683
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	1
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	10.683
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	64.098

2. Pandemi ve Bakkallık, Bayilik Meslek Grubu:

Bakkallık ve Bayilik meslek grubunda faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlar pandeminin başladığı dönem yalnızca ilk aşamada kısa süreli bir kapanma yaşamıştır. Bu kısa süreli kapanmanın ardından, mesleğin temel gıda ürünleri kapsamında olması sebebiyle, İçişleri Bakanlığı Genelgesi ile muaf tutulan meslekler arasında yerini almıştır. Bu nedenle **Bakkallık ve Bayilik** meslekleri, pandemiden en az etkilenen veya neredeyse hiç etkilenmeyen meslek gruplarından biri olarak değerlendirilebilmektedir.

Diğer taraftan bu meslek grupları her ne kadar muaf tutulan mesleklerden biri olsa da, faaliyetleri haftasonu düzenlemeleri nedeniyle sınırlandırılmıştır. Bu süreç, diğer meslek gruplarına nispeten çok daha az olsa da, işletmelerin gelir-gider dengesinde dalgalanmalara neden olabilmektedir.

İESOB
1958

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti **12.912 TL**'dir. (Günlük gideri **430,4 TL**'dir.)

Sayı	Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
1	Kira	2.000
2	Elektrik	1.200
3	Su	50
4	Telefon	150
5	Araç Yakıt / Ulaşım	250
6	İşyeri Aidatı	75
7	BAĞ-KUR	1.234
8	Personel Maliyeti	4203
9	Muhasebe Ücreti	450
10	Yemek	1200
11	Stopaj	400
12	Diğer Giderler	1700
Toplam		12.912 TL

FIRINCILIK MESLEK GRUBU

1. Fırıncılık Meslek Profili:

İmalat ve **Satış** olarak iki grupta değerlendirilmektedir.

Bu meslek grubunda Birliğimize kayıtlı **2.300** esnaf ve sanatkar işletmesi bulunmaktadır. Bu grubun yaklaşık **11.500** kişiye istihdam yarattığı, **46.000** kişinin ise geçimini sağladığı ön görülmektedir.

Meslek Grubunda Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	2.300
Bir İşletmede İstihdam Edilen Ortalama Kişi Sayısı	5
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	11.500
Geçim Sağlanan Yaklaşık Kişi Sayısı (1 ailede 4 kişi olduğu varsayılmıştır.)	46.000

2. Pandemi ve Fırıncılık Meslek Grubu:

Fırıncılık mesleğini icra eden esnaf ve sanatkarlar, pandeminin başladığı günden itibaren İçişleri Bakanlığı tarafından alınan kısıtlama kararlarından muaf tutulmuş olup çalışma saatleri sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla, pandemiden en az etkilenen meslek grupları arasında yer almaktadır.

3. Meslek Grubunun Genel Giderleri ve Pandemi Sürecindeki Ekonomik Kayıpları:

- Bir işletmenin aylık genel giderler maliyeti yaklaşık **54.171 TL**'dir.
(Günlük gideri **1.805 TL**'dir.)

Genel Giderler	Aylık Ortalama Maliyet
Kira	₺9.000,00
Elektrik	₺2.873,00
Su	₺770,00
Telefon	₺150,00
Doğal Gaz	₺4.808,00
Araç Yakıt ve Ulaşım	₺7.000,00
İşyeri Aidatı	₺100,00
BAĞKUR	₺1.235,00
Personel Maliyeti	₺20.897,00
Muhasebe Ücreti	₺738,00
Yemek	₺2.600,00
Stopaj	₺3.000,00
Diğer Giderler	₺1.000,00
Toplam	₺54.171,00